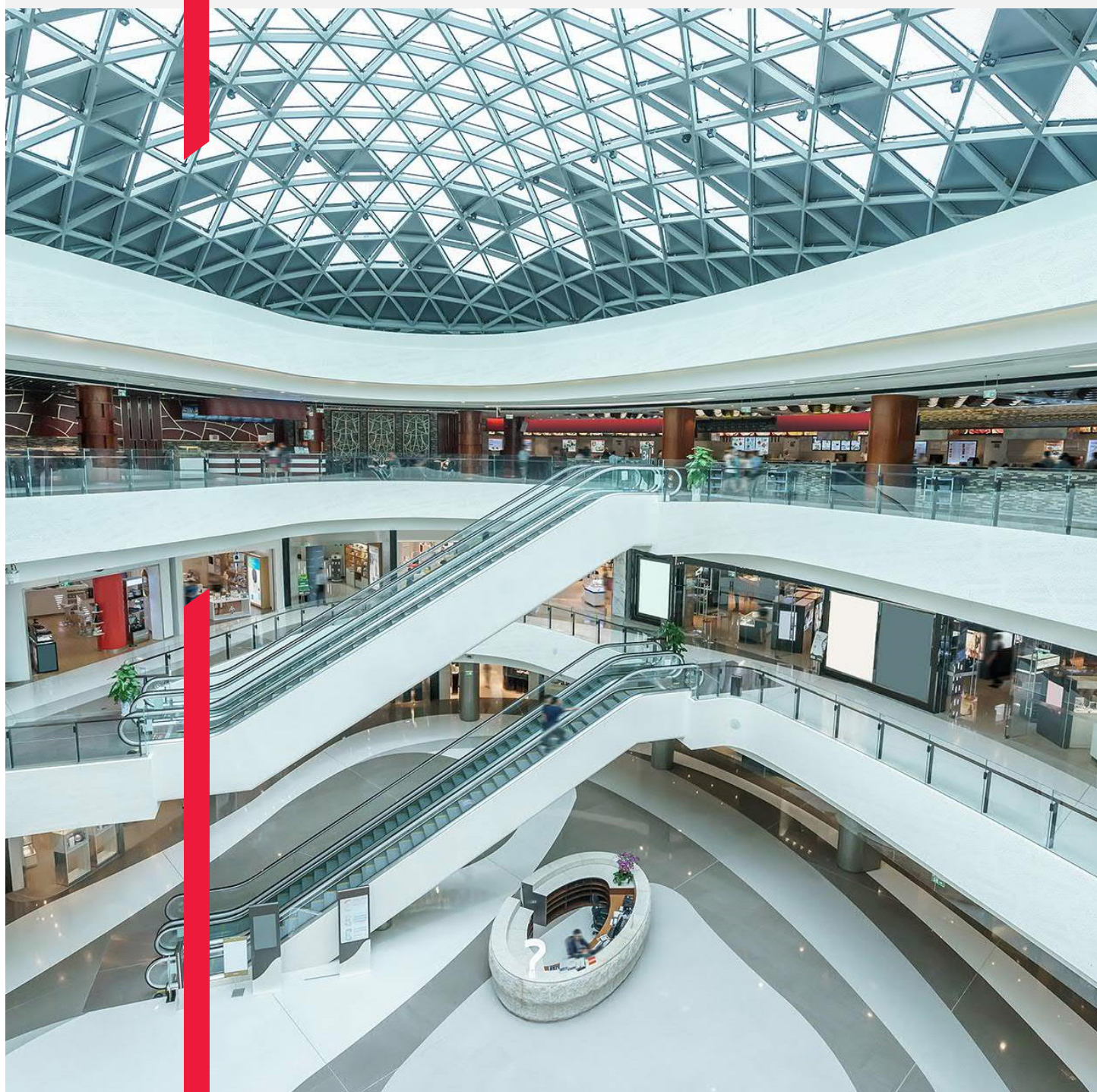

KONKURSANALYSE

Handelsbransjen

Tøffere konkurranse, økt netthandel og svekket kronekurs har preget handelsbransjen de siste årene. Også økt fokus på bærekraft og miljø påvirker forbrukernes handlingsmønster, og flere store aktører har gått konkurs i senere år.

Norge og verden er midt inne i en pandemi som mange forventet ville medføre et ras av konkurser og en massiv butikkdød. Likevel viste statistikken for de første seks månedene etter at Norge ble stengt ned, det motsatte av de dystre spådommene fra mars. Nå, syv måneder etter at pandemien fikk fotfeste i Norge, viser ferske tall for september en endring. Er spådommene på vei til å slå inn?

TILBAKEBLIKK

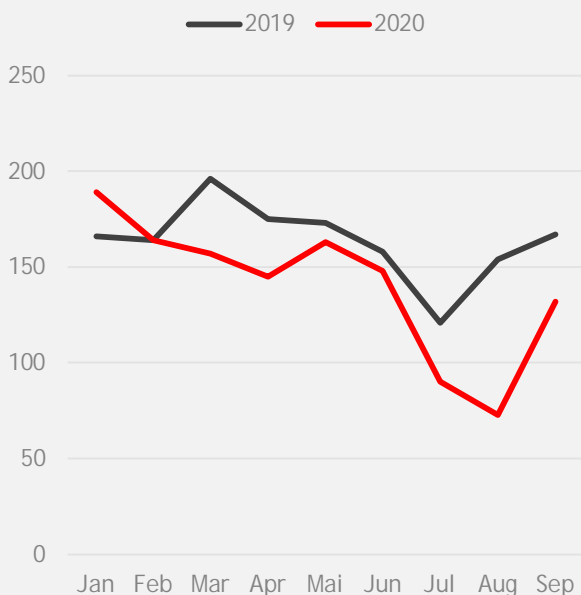
Handel er en utfordrende bransje i tøff konkurranse, hvor marginene er små. Spesialbutikker utfordres av lavpriskjeder og hypermarkeder, fysiske butikker utfordres av nettbutikker og utenlandske leverandører. Bransjen har vært preget av et høyt antall konkurser. De siste årene har andelen konkurser innenfor handel tilsvarer cirka 40 prosent av det totale antallet konkurser per år.

KORONAPANDEMIEN

Koronapandemien har fått store økonomiske konsekvenser, både for næringslivet og private husholdninger. Mens enkelte bransjer opplevde økt omsetning, kunne størsteparten konstatere et dramatisk fall - både nasjonalt og internasjonalt. Ekspertene og bedriftsledere slo alarm om de enorme økonomiske tapene næringslivet ville oppleve som følge av innføringen av de omfattende smitteverntiltakene. Næringslivet etterlyste krisepakker, regjeringen og myndighetene tok grep og etablerte kompensasjonsordningen og tiltakspakker. Som en umiddelbar respons til næringslivet, besluttet Skatteetaten å slutte å sende ut konkursbegjæringer frem til juni 2020.

HANDELSBRANSJEN

Antall konkurser i handelsbransjen januar- september, 2019 vs. 2020.

Ved utgangen av september 2020 var det registrert færre konkurser innenfor både handel og andre bransjer, enn i samme periode i fjor. Samtidig var konkursandelen høyere i årets to første måneder, enn den var i samme periode i fjor.

Tallene tegner et noe overraskende bilde: Handelsbransjen var hardere rammet av konkurser før pandemien traff i mars. Dette kan ha en sammenheng med tiltakene som myndighetene innførte i det koronapandemien satte Norge ut av spill i mars.

Dette faktumet er imidlertid ikke unikt for handelsbransjen. Ved utgangen av september 2019 var det registrert totalt 3.733 konkurser i Norge, mot 2.915 i tilsvarende periode i år.

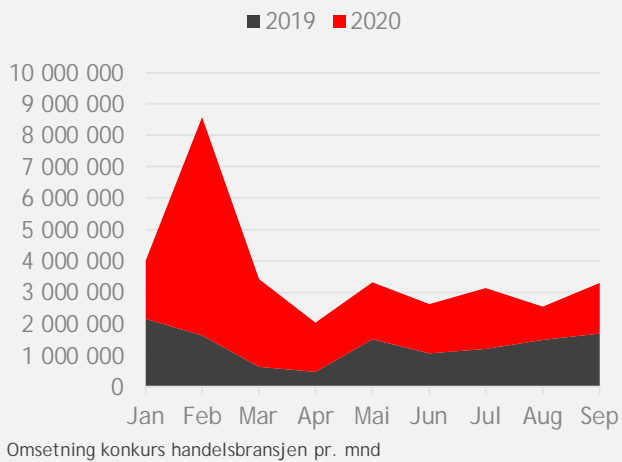
Selv om antall konkurser ved utgangen av september er lavere enn i samme periode i fjor, ser vi at kurven nå endrer retning. I september ser vi at trenden har snudd og at en økning i antall konkurser er registrert. Dette kan ha sammenheng med at kompensasjonsordningen ble avviklet i august.

Kurven viser samme trend på totalnivå for konkurser i Norge per september 2020.

Større selskaper går konkurs

De siste årene har flere store aktører gått konkurs, blant annet SuperDry, 4Sound, VITA-kjeden, Notabene og Enklere Liv. Tidligere i år gikk sportsutstyrsgiganten Gresvik konkurs.

Faktumet er at tallene viser betydelig høyere omsetningstall hos selskapene som har gått konkurs i 2020 enn hos bedriftene som gikk konkurs i tilsvarende periode i fjor.

Når store aktører i bransjen går konkurs, får dette store ringvirkninger for næringsutviklingen og norsk økonomi for øvrig. Store selskaper innenfor handel er viktige samfunnsaktører, i form av bidrag knyttet til verdiskaping, sysselsetting, produktutvikling og reinvestering. Når disse utfordres av nettbutikker og andre digitale aktører, må kampen for overlevelse inkludere flere tiltak enn dem som kun sikrer at man klarer seg gjennom pandemien. Etterspørsel og teknologisk utvikling endrer konkurransepremissene raskt. Aktørenes evne til rask omstilling er avgjørende, for fortsatt relevans i markedet.

FREMOVER

Ingen kan spå fremtiden, men at norske handelsbedrifter og arbeidstakere går en usikker høst i møte, er sikkert. Domstoladministrasjonen har regnet seg frem til at det vil komme om lag 6.000 nye konkurssaker til domstolene som følge av de negative virkningene av pandemien.

Flere spørsmål vil reise seg i kjølvannet av pandemien og tiltakene som ble etablert. Det vil komme en tid hvor myndighetenes betalingsutsettelse innhenter oss. Mange har kanskje feilberegnet økningen i økonomisk risiko som et avdragsfritt lån innebærer, og vil samtidig oppleve at den langsiktige likviditetssituasjonen ikke forbedres, til tross for kompensasjonsordningen, krisepakker og tilskuddsordninger. Har tiltakene kun bidratt til overlevelse og håndtering av situasjonen på kort sikt?

Myndighetenes tiltak utpekes som forklaringen på at antallet konkurser fremdeles er på et lavt nivå, sammenlignet med påvirkningen pandemien har hatt på næringslivet og norsk økonomi for øvrig. Nå som kompensasjonsordningen er avviklet, kan resultatet bli at de reelle konsekvensene av pandemien gir seg til kjenne.

Utviklingen de neste månedene vil i stor grad vise om dagens støtteordninger holder selskaper kunstig i live, eller om de også er i stand til å fortsette å svømme uten livbøyen norske myndigheter har tilbudt dem til nå. Kurven for september indikerer at noe kan være på vei.

Overraskende utvikling innenfor handelsbransjen

<https://www.bdo.no/handel>

For mer informasjon eller spørsmål knyttet til din bedrift, kontakt:

Eivin Redbo Kjær
Partner - Bransjeleder handel
E: er@bdo.no
T: +47 930 80 216

Guro Thomassen
Senior Manager
E: guth@bdo.no
T: +47 908 08 398

Kjell-Fredrik Kristiansen
Senior Manager
E: kfk@bdo.no
T: +47 952 76 533

Tall til analyseformål er hentet fra Bisnode. BDO har gjennomført bransjeinndeling basert på næringskoder. Innholdet i denne publikasjonen er kun for generell informasjon og kan ikke erstatte profesjonell veiledning.

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale BDO-nettverket, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land.

BDO er varemerkenavet for BDO-nettverket og for hvert enkelt BDO medlemsfirma.
Copyright © September 2020 BDO AS. Alle rettigheter forbeholdt. Publisert i Norge.